

פקודות המטה הארצי		
מספר:	תת פרק:	פרק:
05.05.01	סמלים, אותות ועיטורים	משטר

פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי
תאריך פרסום:
01/07/2004
תאריך תחילה:
01/07/2004
תאריך ביטול:
גרסה:
2

שם פקודת המטה הארצי:
סמלים, עיטורים ואותות מערכה במשטרת ישראל

05.05.01 - סמלים, עיטורים ואותות מערכה במשטרת ישראל

תוכן עניינים

1. הגדרות
2. סמלים של משטרת ישראל
3. אות השירות המבצעי
4. סייג לענידת סמלים ולענידת אות השירות המבצעי
5. אותות הערכה ממלכתיים - למתנדבי המשמר האזרחי
6. עיטורים במשטרת ישראל
7. עיטורים של צבא הגנה לישראל
8. עיטורים של מדינה זרה
9. אותות מערכה

10. סמלים של צבא הגנה לישראל
11. אישור, ביטול או שינוי סמלים במשטרת ישראל
12. סמלים של משטרת ישראל - מידות הסמל וצבע הסמל
13. מימון הסמל ודרך ניפוקו
14. ביטול פקודת מטא"ר

05.05.01 - סמלים, עיטורים ואותות מערכה
במשטרת ישראל

1. הגדרות

- א. **שוטר** - שוטר במדים לרבות אלה: מתנדב משא"ז במדים של משטרת ישראל או שוטר - חובה שמשרת במשמר הגבול או ביחידה אחרת של משטרת ישראל, על פי חוק שירות הביטחון (נוסח משולב), התשמ"ו - 1986.
- ב. **סמלים של משטרת ישראל** - "סמל הכשרה", "סמל הכשרה הישגי", "סמל מערך", "סמל יחידה" או "סמל יחידה מיוחדת" - אם כל אחד מסמלים אלה אושר בוועדה לאישור סמלים, דגלים ונסים.
- ג. **אות השירות המבצעי** - אות שהוענק לשוטר בעת שירותו הצבאי ביחידה מזכה.
- ד. **עיטור** - כהגדרתו בחוק העיטורים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר, התשל"ב - 1972, בחוק העיטורים בצבא הגנה לישראל, התש"ל - 1970, ובפקודת המטה הארצי: 05.05.12 - "הענקת עיטורים במשטרת ישראל".
- ה. **תג לעיטור** - כהגדרתו בחוקים האמורים בסעיף ד, ניתן לשוטר שחזר ועשה מעשה שעליו הוא ראוי לאותו עיטור.
- ו. **אות העיטור** - אות בצבעי הסרט של העיטור.
- ז. **אות מערכה** - כהגדרתו בחוק העיטורים בצבא הגנה לישראל, התש"ל - 1970.
- ח. **הוועדה לאישור סמלים, דגלים ונסים** - ועדה שמינה ראש אמ"ש, לפי פקודת מטא"ר זו או לפי פקודת מטא"ר: 05.06.01 - "דגלים ונסים במשטרת ישראל". בפקודת מטא"ר זו - "הוועדה".

2. סמלים של משטרת ישראל

א. סמל הכשרה

(1) סמלי הכשרה - הקורסים בסיומם יוענק סמל הכשרה

- (א) קורס קצינים ייעודי
- (ב) קורס קצינים מינהלי
- (ג) קורס קצינים מתקדם ייעודי או קורס ראשי משרדים
- (ד) קורס קצינים מתקדם מינהלי או קורס קציני מטה מתקדם
- (ה) קורס מפקדי יחידות במג"ב
- (ו) קורס לפיקוד ומטה (פו"ם)
- (ז) קורס פיקוד וניהול בכיר.

(2) כללי ענידה של סמל הכשרה

- (א) סמלי ההכשרה (1) (א) - (ז)

שוטר שקיבל סמל הכשרה בסיום אחד מן הקורסים שבסעיף (1), יענוד את סמל ההכשרה.

(ב) סמלי ההכשרה (1) (א) ו-(ב)

[1] שוטר שסיים אחד מהקורסים שבסעיפים (1) (א) או (ב) - יענוד סמל הכשרה זה גם אם עליו לענוד סמל הכשרה נוסף.

[2] סמל ההכשרה יענוד על הצד השמאלי של צווארון החולצה.

(ג) סמלי ההכשרה (1)(ג)-(ז)

[1] שוטר שעליו לענוד יותר מסמל הכשרה אחד, מבין אלה שבסעיפים (1) (ג) - (ז), יענוד סמל אחד בלבד - של הקורס האחרון שסיים.

[2] סמל ההכשרה מבין המנויים בסעיפים (1)(ג)-(ז) יענוד בצד שמאל של הכיס הימני של החולצה.

[3] על אף האמור בסעיף [2], אם סמל ההכשרה הוא הסמל היחיד שעל השוטר לענוד על אותו כיס והשוטר לא עונד גם את אות השירות המבצעי - יענוד סמל ההכשרה במרכז הכיס הימני של החולצה, מעל הכפתור.

ב. סמל הכשרה הישגי

(1) סמלי הכשרה הישגיים - הקורסים בסיומם יוענק סמל הכשרה הישגי

(א) קורס כושר מבצעי - בסיומו יוענק אות הכושר המבצעי.

(ב) קורס צלפים - בסיומו תוענק סיכת הצלף.

(2) כללי ענידה של סמל הכשרה הישגי

(א) שוטר שקיבל סמל הכשרה הישגי בסיום ההכשרה - רשאי לענוד אותו.

(ב) שוטר שקיבל שני סמלי הכשרה הישגיים רשאי לענוד את שני הסמלים.

(ג) סמל הכשרה הישגי יענוד בצד ימין של הכיס הימני של החולצה.

(ד) סמל הכשרה הישגי נוסף יענוד בצד שמאל של הכיס הימני של החולצה.

(ה) על אף האמור בסעיף (ג), אם סמל ההכשרה ההישגי הוא הסמל היחיד שעל השוטר לענוד על אותו כיס - יענוד סמל ההכשרה ההישגי במרכז הכיס הימני של החולצה, מעל הכפתור.

ג. סמל מערך וסמל תת - מערך

(1) סמלי מערך - המערכים ששוטר המשרת בהם יקבל סמל מערך

- (א) מערך האג"ם
- (ב) מערך האח"ק
- (ג) מערך האמ"ן
- (ד) מערך האת"ן
- (ה) מערך האג"ת
- (ו) מערך האת"ל
- (ז) מערך האמ"ש
- (ח) מערך האק"ם
- (ט) מערך הלוחמים במג"ב
- (י) תת - מערך היס"ם.

(2) כללי ענידה של סמל מערך וסמל תת - מערך

- (א) שוטר הממלא תפקיד באחד מן המערכים שבסעיף (1), יענוד את סמל המערך שקיבל.
- (ב) על אף האמור בסעיף (א), שוטר יס"ם לא יענוד את סמל מערך האג"ם, אלא יענוד את סמל היס"ם שקיבל.
- (ג) שוטר יענוד סמל מערך אחד.
- (ד) שוטר יענוד את סמל המערך בו הנו ממלא תפקיד, באותה עת.
- (ה) סמל המערך ייענוד בצד ימין של הכיס השמאלי של החולצה.
- (ו) על אף האמור בסעיף (ה), אם סמל המערך הוא הסמל היחיד שעל השוטר לענוד על אותו כיס - ייענוד סמל המערך במרכז הכיס השמאלי של החולצה, מעל הכפתור.

ד. סמל יחידה

(1) סמלי יחידה - היחידות ששוטר המשרת בהן יקבל סמל יחידה

- (א) יחידות על אגפיות במטה הארצי
- (ב) מטה מג"ב
- (ג) מטה מחוז
- (ד) מרחב או מפקדה אזורית במג"ב
- (ה) יחידה ארצית.

(2) כללי ענידה של סמל יחידה

- (א) שוטר המשרת באחת מן היחידות המנויות בסעיף (1), יענוד את סמל היחידה.
- (ב) שוטר יענוד סמל יחידה אחד.
- (ג) שוטר יענוד את סמל היחידה, בה הוא משרת, באותה עת.
- (ד) שוטר יענוד את סמל היחידה בצד שמאל של הכיס השמאלי של החולצה.
- (ה) על אף האמור בסעיף (ד), אם סמל היחידה הוא הסמל היחיד שעל השוטר לענוד על אותו כיס - ייענד סמל היחידה במרכז הכיס השמאלי של החולצה, מעל הכפתור.

ה. סמל יחידה מיוחדת במשטרת ישראל

(1) סמלי יחידה מיוחדת - היחידות שהשוטר המשרת בהם יקבל סמל יחידה מיוחדת

- (א) יחידות החבלה
- (ב) היחידה המיוחדת למלחמה בטרור (ימ"ם)
- (ג) יחידת המסתערבים של משמר הגבול
- (ד) יחידה 33
- (ה) יחידה אווירית.

(2) כללי ענידה של סמל יחידה מיוחדת

- (א) שוטר הממלא תפקיד באחת מן היחידות המנויות בסעיף (1), יענוד את סמל היחידה המיוחדת.
- (ב) שוטר המשרת ביחידה מיוחדת, יענוד את סמל היחידה המיוחדת בה הוא משרת, באותה עת.
- (ג) שוטר שקיבל שני סמלים של יחידה מיוחדת או יותר, רשאי לענוד שני סמלים של יחידה מיוחדת.
- אם השוטר משרת ביחידה מיוחדת - אחד מהם יהיה סמל היחידה המיוחדת בה הוא משרת.
- (ד) שוטר יענוד את סמל היחידה המיוחדת בה הוא משרת, מעל הכיס השמאלי של החולצה.
- (ה) סמל יחידה מיוחדת נוסף יענוד השוטר מעל הכיס הימני של החולצה.

3. אות השירות המבצעי

- א. שוטר שהוענק לו אות השירות המבצעי - רשאי לענוד אותו.

- ב. שוטר שהוענק לו אות השירות המבצעי ואינו עונד בנוסף לו סמל - יענוד את אות השירות המבצעי במרכז הכיס הימני של החולצה, מעל הכפתור.
- ג. שוטר העונד סמל הכשרה הישגי בנוסף לאות השירות המבצעי - יענוד את אות השירות המבצעי בצד ימין של הכיס הימני של החולצה.
- ד. שוטר העונד סמל הכשרה בנוסף לאות השירות המבצעי ולסמל הכשרה הישגי - יענוד את אות השירות המבצעי במרכז הכיס הימני של החולצה, מעל הכפתור.
- ה. שוטר העונד שני סמלי הכשרה הישגיים בנוסף לאות השירות המבצעי, יענוד את אות השירות המבצעי במרכז הכיס הימני של החולצה, מעל הכפתור.

4. סייג לענידת סמלים ולענידת אות השירות המבצעי

על אף האמור בסעיפים 2 ו-3, שוטר לא יענוד יותר משלושה סמלים על כיס אחד של החולצה, ואם הוא עונד גם את אות השירות המבצעי - לא יענוד בנוסף יותר משני סמלים.

5. אותות הערכה ממלכתיים - למתנדבי המשמר האזרחי

א. סוגי אותות הערכה

- (1) אות הערכה ממלכתי לציון כ"ה שנים למשמר האזרחי - המוענק למתנדב בתום 25 שנות התנדבות.
- (2) אות הערכה לציון שנת הבר-מצווה של המשמר האזרחי - המוענק למתנדב בתום 13 שנות התנדבות.
- (3) אות הערכה של המשמר האזרחי - המוענק למתנדב בתום 8 שנות התנדבות.

ב. כללי ענידה של אות הערכה

- (1) מתנדב משא"ז שהוענק לו אות הערכה של המשמר האזרחי - רשאי לענוד אותו.
- (2) מתנדב משא"ז שהוענק לו שני אותות הערכה או יותר, מבין אלה שבסעיף א (1) - (3), יענוד אות הערכה אחד בלבד - האות האחרון שהוענק לו.
- (3) מתנדב משא"ז במדים של משטרת ישראל יענוד את אות הערכה של המשמר האזרחי על הכיס הימני של החולצה.

6. עיטורים במשטרת ישראל

א. סוגי העיטורים

- (1) עיטור הגבורה
- (2) עיטור האומץ
- (3) עיטור המופת
- (4) עיטור השירות
- (5) עיטור ההתנדבות - המוענק למתנדב משא"ז.

ב. כללי ענידה של עיטור תג לעיטור ואות העיטור

- (1) שוטר שהוענק לו עיטור - רשאי לענוד את העיטור ביום העצמאות, והוא רשאי לענוד את אות העיטור בכל עת.
- (2) מי שהוענק לו עיטור - לא רשאי לענוד את העיטור או את אות העיטור בנסיבות הקבועות בחוק העיטורים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר, התשל"ב – 1972, ואלו הן:
  - (א) השוטר נתון במאסר, במעצר או במחבוש.
  - (ב) השוטר נתון במאסר בפועל והשר לביטחון הפנים קבע, שלא יענוד את העיטור.
- (3) שוטר העונד עיטור, יענוד את העיטור על הכיס השמאלי של החולצה.
- (4) שוטר יענוד את אות העיטור מעל הכיס השמאלי של החולצה, ואם הוא עונד גם אות מערכה - יענוד את אות העיטור בצמוד אליו.
- (5) שוטר העונד שני אותות מערכה או יותר- יענוד את אות העיטור מעל אותות המערכה.
- (6) שוטר שהוענק לו תג לעיטור - רשאי לענוד אותו בכל עת. תג לעיטור יענוד על גבי אות העיטור.

7. עיטורים של צבא הגנה לישראל

א. סוגי העיטורים

- (1) עיטור הגבורה
  - (2) עיטור העוז
  - (3) עיטור המופת.
- ב. שוטר שהוענק לו עיטור של צבא הגנה לישראל - רשאי לענוד אותו.

ג. ההוראות הקבועות בסעיף 6ב אשר לענידת עיטור של משטרת ישראל, תחולנה גם על ענידת עיטור של צבא הגנה לישראל.

8. עיטורים של מדינה זרה

- א. שוטר יענוד עיטור של מדינה זרה על מדי משטרת ישראל, אם קיבל לכך אישור של ראש אמ"ש.
- ב. ההוראות הקבועות בסעיף 6ב אשר לענידת עיטור של משטרת ישראל, תחולנה גם על ענידת עיטור של מדינה זרה.

9. אותות מערכה

א. סוגי אותות המערכה

- (1) אות הקוממיות
- (2) אות מלחמת סיני
- (3) אות מלחמת ששת הימים
- (4) אות מלחמת ההתשה
- (5) אות מלחמת יום הכיפורים
- (6) אות מלחמת שלום הגליל.

ב. כללי ענידה של אות מערכה

- (1) שוטר שהוענק לו אות מערכה - רשאי לעונדו בכל עת.
- (2) שוטר יענוד אות מערכה מעל הכיס השמאלי של החולצה.
- (3) שוטר העונד שני אותות מערכה או יותר - יענוד אותם, על פי כללים אלה:
  - (א) שוטר העונד שני אותות מערכה - יענוד את אות המערכה הראשון שהוענק לו, בצד הימני של הכיס השמאלי, ובצמוד אליו מצידו השמאלי, יענוד את אות המערכה הנוסף.
  - (ב) שוטר העונד שלושה אותות מערכה - אות המערכה האחרון שניתן לו ייענד מעל שני אותות המערכה הראשונים, במרכז.
  - (ג) שוטר העונד ארבעה אותות מערכה - שני אותות המערכה האחרונים שניתנו לו, ייענדו מעל שני אותות המערכה הראשונים. אות המערכה שהוענק לו אחרון ייענד בצד שמאל.
- (4) שוטר העונד סמל יחידה מיוחדת בנוסף לאות המערכה יענוד את אות המערכה מעל הכיס השמאלי של החולצה ומתחת לסמל היחידה המיוחדת.

10. סמלים של צבא הגנה לישראל

א. סמלי ההתנדבות של צה"ל

(1) סוגי הסמלים

- (א) סמל המערך המוצנח.
- (ב) סמלים של צוות האוויר (טייס, נווט, מהנדס טיסה, מכונאי מוטס).
- (ג) סמלים של צוות הים (חובל, צוללן, לוחם שייטת).

(2) כללי ענידה של הסמלים

- (א) שוטר שהוענק לו סמל התנדבות של צה"ל - רשאי לענוד אותו.
- (ב) שוטר העונד סמל התנדבות של צה"ל, יענוד את הסמל מעל הכיס השמאלי של החולצה.
- אם עונד השוטר אות מערכה, בנוסף לסמל ההתנדבות של צה"ל - יענוד את הסמל מעל לאות המערכה.
- (ג) שוטר העונד סמל יחידה מיוחדת של משטרת ישראל, בנוסף לסמל ההתנדבות של צה"ל - יענוד את סמל ההתנדבות של צה"ל, מעל לכיס הימני של החולצה.

ב. סיכת מ"מ

- (1) שוטר שהוענקה לו סיכת מ"מ, בסיום קורס הקצינים בצה"ל - רשאי לענוד את הסיכה.
- (2) שוטר שרשאי לענוד סיכת מ"מ, ולא רשאי לענוד סמל הכשרה של קורס קצינים במשטרה - יענוד את סיכת המ"מ על הצד השמאלי של צווארון החולצה.
- (3) שוטר שרשאי לענוד סיכת מ"מ ועליו לענוד גם סמל הכשרה שקיבל בסיום קורס קצינים במשטרה - יענוד את סיכת המ"מ על הצד השמאלי של צווארון החולצה, מעל סמל ההכשרה שקיבל השוטר בסיום קורס הקצינים במשטרה.

ג. סמל בוגר המכללה לביטחון לאומי

- (1) שוטר שקיבל סמל של בוגר המכללה לביטחון לאומי - רשאי לענוד אותו.
- (2) שוטר יענוד את סמל המכללה לביטחון לאומי על הכיס הימני של החולצה, על פי הכללים הקבועים בסעיף 2א(2)(ג).

11. אישור, ביטול או שינוי סמלים במשטרת ישראל

א. סמכות ראש אמ"ש

- (1) ראש אמ"ש מוסמך לאשר סמל חדש כ"סמל הכשרה", כ"סמל הכשרה הישגי", כ"סמל מערך", כ"סמל יחידה" או כ"סמל יחידה מיוחדת".
- (2) ראש אמ"ש יקבל לצורך החלטתו את מסמך ההמלצה של הוועדה.

ב. מינוי הוועדה לאישור סמלים, דגלים ונסים

ראש אמ"ש ימנה את הוועדה לאישור סמלים, דגלים ונסים לדון בבקשות לאישור, ביטול או שינוי סמלים במשטרת ישראל.

ג. הרכב הוועדה

חברי הוועדה הם אלה:

יו"ר הוועדה - ראש מחלקת פרט

ראש מדור משטר ונוהג באמ"ש, נציג מחלקת תוא"ר באג"ת, נציג את"ל ושוטר בעל הכשרה בתחום הגרפיקה.

ד. הליכי הדיון

- (1) בקשה לאישור סמל, ביטול סמל או שינוי סמל, יש להגיש ליו"ר הוועדה.
- (2) אלה רשאים להגיש לוועדה בקשה לאישור, ביטול או שינוי של סמל:
  - (א) כל ראש אגף או מפקד מג"ב - באשר לסמל מערך.
  - (ב) ראש מה"ד וקח"ר - באשר לסמל הכשרה וסמל הכשרה הישגי.
  - (ג) מפקד בדרגת ניצב - באשר לסמל יחידה, לרבות, סמל יחידה מיוחדת.
- (3) אם הבקשה היא לאישור סמל או לשינוי סמל - מגיש הבקשה יצרף לבקשתו תרשים ובו תיאור גרפי של הסמל, צבעו ומידותיו.
- (4) הוועדה תבחן את הבקשה ותגיש לראש אמ"ש את מסמך ההמלצה.
- (5) לצורך גיבוש המלצתה רשאית הוועדה לזמן את מגיש הבקשה או נציגו וכן לזמן כל אדם אחר להופיע בפניה.
- (6) ראש אמ"ש יחליט אם לאמץ את המלצת הוועדה או אם לקבל החלטה אחרת.

12. סמלים של משטרת ישראל - מידות הסמל וצבע הסמל

א. בעל תפקיד המוסמך להגיש לוועדה בקשה לאישור או לשינוי של סמל, יגיש את הבקשה בהתאם לכללים הקבועים בסעיף זה.

ב. כל אחד מהסמלים של משטרת ישראל יהיה עשוי ממתכת.

ג. מידות הסמל

(1) הסמלים של משטרת ישראל יהיו במידות אלה :

(א) גובה הסמל - לא יעלה על 2.5 ס"מ.

(ב) רוחב הסמל - לא יעלה על 3.5 ס"מ.

(2) על אף האמור בסעיף (1) ראש אמ"ש מוסמך לאשר סמל יחידה מיוחדת, במידות אלה :

(א) גובה הסמל - לא יעלה על 2.5 ס"מ.

(ב) רוחב הסמל - לא יעלה על 7.5 ס"מ.

ד. צבע הסמל

(1) בכל אחד מהסמלים של משטרת ישראל, הרקע של הסמל יהיה בצבע הכסף.

(2) בכל אחד מהסמלים של משטרת ישראל - הסמל יכלול צבע אחד או שניים, בנוסף לצבע הרקע של הסמל.

(3) על אף האמור בסעיף (1), צבע הרקע של סמלים אלה, יהיה בצבע הזהב :

(א) סמל ההכשרה של קצין מצטיין שניתן לו בסיום אחד מהקורסים הקבועים בסעיף א2(1) .

(ב) סמל יחידה של שוטר הממלא תפקיד של מדריך באחד מבתי הספר הארציים.

13. מימון הסמל ודרך ניפוקו

מימון הסמל ודרך ניפוקו לשוטרים שזכאים לענווד אותו, יפורטו בנוהלי את"ל.

14. ביטול פקודת מטא"ר

פקודת מטא"ר : 05.05.01 – "סמלים, עיטורים ואותות מערכה על מדי משטרת ישראל", שפורסמה ביום 3.2.03 – בטלה.